

Saksframlegg

Ark.: F30

Lnr.: 3970/22

Arkivsaksnr.: 21/1870-5

Saksbehandler: Rannveig Mogren

OM BOSETTING AV FLYKTNINGER I GAUSDAL KOMMUNE

Vedlegg: Ingen

Sammendrag:

Det foreslås at Gausdal kommune legger til rette for bosetting av 10 flykninger i 2022 og 2023.

Saksopplysninger:

Kommunestyret vedtok følgende den 20.06.2019 i sak 60/19

«Gausdal kommune vil fra 2020 ikke ta imot nye flykninger for bosetting, bortsett fra eventuell familiegjenforening. Dette vedtaket vurderes på nytt i 2023, eller når situasjonen tilsier det.»

Når vi når tar vi opp en sak om bosetting er det på bakgrunn av flykningssituasjonen knyttet til krigen i Ukraina. Siden vi har vedtak om ingen bosetting, må kommunestyret gjøre vedtak om bosetting før vi kan ta imot noen. Samtidig innebærer det at tjenester må bygges opp.

UDI (Utlendingsdirektoratet) er det statlige organet som har ansvaret for mottak av flykninger, - registrering og asylmottak. De øker kapasiteten for mottak nå, både gjennom å øke antallet hos aktører de har avtale med, og gjennom nye anbudskonkurranser.

Kommuner kan også legge inn anbud. Det er ikke aktuelt for Gausdal kommune, i og med at vi ikke har aktuell bygningsmasse for det.

IMDi (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) er det statlige organet som har ansvar for bosetting. IMDi har meldt om at kommunene i løpet av uke 11, 14.-18. mars 2022 får anmodning om bosetting. I en registrering har ca. 280 kommuner uttrykt positiv holdning til bosetting av ukrainske flykninger. Det har også Gausdal kommune gjort (med forbehold om vedtak i kommunestyret).

Generelt i Norge: Det er stor usikkerhet knyttet til det totale antallet flykninger som kommer til Norge. Noen ankommer Norge uten å registrere seg. Det kan ha sammenheng med at noen ønsker å se an situasjonen. Personer fra Ukraina kan oppholde seg i Norge som turister i inntil 3 måneder. Som turist har de ingen krav på økonomisk støtte fra kommune eller stat, bortsett fra akutt helsehjelp. De kan når som helst innen disse 3 månedene søke asyl i

Norge. Noen bor hos slektninger eller kjente. Andre bor i midlertidige innkvarteringer etter å ha blitt hjulpet av frivillige til å komme til landet.

Det er viktig med informasjon til flyktingene om at deres rettigheter er betinget av at de registrerer seg hos politiet. Per i dag er det kun Råde ankomstsenter som registrer asylsøkere, med staten jobber med å få etablert registrering og innlosjering i flere av politidistriktene, slik at ikke alle må reise til Råde. I mottak inngår helsesjekk og vaksinasjoner.

UDI jobber med å vurdere reglene slik at ukrainske asylsøkere kan bo hos slekt uten å miste retten til økonomisk bistand fra UDI. Dette kan gjøres ved å utvide ordningen med alternative mottaksplasser til å omfatte asylsøkere som bor hos slekt. Slik vil den enkelte sikres økonomisk støtte, samt nødvendig tjenestetilbud. Kommunene vil på sin side få tilskudd til å dekke utgiftene.

Bosetting

Regjeringen i statsråd har nå fattet vedtak om kollektiv beskyttelse av ukrainske flykninger. Deretter utarbeides det retningslinjer, blant annet om hvem som inngår i personkretsen. Når alt det formelle er klart, vil den enkelte få et vedtak og kan bosettes etter avtale mellom IMDI og kommunen.

Noen kommuner vil kunne ha boliger og apparat til å starte opp bosetting innen kort tid, men mange trenger noen uker på å tilrettelegge og bygge opp tjenestene. Gausdal kommune er blant de som trenger noe tid.

De som skal bosettes fra Ukraina er i hovedsak kvinner og barn. Det vil være behov for å skape en mest mulig normal situasjon for barna, og det blir derfor viktig at de kan starte i skole og barnehage så raskt som mulig etter bosetting.

En av hovedutfordringene for kommunene vil være å ha nok fagfolk, også i skoler og barnehager der belastningen har vært stor over tid. Det vil være behov for å mobilisere langt flere morsmåslærere som behersker ukrainsk.

Det kan bli behov for å se oppstart for kvinnene i introduksjonsprogrammet i forhold til omsorgssituasjonen for barna. IMDi samarbeider nå med NAV for mulig etablering av egne løp for ukrainske flykninger.

Enslige mindreårige.

Det finnes flere mulige løsninger om en kommune skal bosette enslige mindreårige:

- For barn under 15 er fosterhjem en vanlig løsning. Slegt eller annen familie som allerede bor i landet er også en mulighet.
- For de over 15 år er bofellesskap vanlig. Disse bofellesskapene er ofte bemannet, enten fulltid eller etter behov.
- Barn og ungdom over 15 år med evne og ønske om å klare seg selv, kan bosettes i egen hybel eller ubemannet bokollektiv med andre. Disse får oppfølging etter behov.
- Barn med særlige behov vil kanskje trenge plass på en institusjon for å få den oppfølgingen de trenger.

Kommunenes utgifter ved bosetting av flyktninger

Bosetting kan medføre økte utgifter på flere områder, og dette må kommunene planlegge for. Det kan for eksempel være:

- Bolig, og administrasjon forbundet med å finne bolig
- Flyktningkontortjenester
- Sysselsettingstiltak
- Introduksjonsprogram og norskopplæring
- Sosialhjelp
- Barnevernstjenester
- Tolketjenester
- Barnehage og skole
- Helsetjenester, som legetjenester, helsestasjon og psykisk helsevern
- Kultur- og ungdomstiltak

Kommunene får ulike tilskudd av IMDi som skal bidra til å dekke utgiftene ved bosetting og integrering. Tilskuddene er fordelt i 4 ulike ordninger:

- Integreringstilskudd, eldretilskudd og barnehagetilskudd.
- Tilskudd for enslige mindreårige flyktninger.
- Tilskudd for flyktninger med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker.
- Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Integreringstilskudd

Integreringstilskuddet skal (hentet fra IMDi sin hjemmeside):

- bidra til å dekke kommunens rimelige dekning av utgifter til bosetting og integrering av flyktninger i bosettingsåret og de neste fire årene
- bidra til rask og treffsikker bosetting
- bidra til at kommunene gjennomfører et planmessig og aktivt bosettings- og integreringsarbeid, slik at flyktningene snarest mulig får arbeid og kan forsørge seg selv og delta aktivt i samfunnet

- bidra til rask bosetting av eldre og flyktninger med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker
- sammen med tilskuddet til opplæring i norsk og samfunnskunnskap finansiere introduksjonsprogrammet

Det er ulike satser for tilskudd, avhengig av hva slags kategori en person blir bosatt som i år 1. Fra år 2 til år 5 utbetales samme tilskudd per person, uavhengig av hva slags kategori personen tilhører. Størrelsen på satsene for år 2-5 varierer, høyest for det andre året. Tilskuddet blir som regel utbetalt i fem år. Det omfatter også familieinnvandrede med flyktninger. For de som får familieinnvandring med personer på humanitært grunnlag, utløser tilskudd til kommunen i tre år.

Integreringstilskuddet er inndelt slik:

Tilskudd / kategori	Enslige voksne	Voksne	Enslige mindreårige	Barn
Integreringstilskudd år 1	241.000	194.300	187.000	194.300
Barnehagetilskudd år 1 *				27.100
Eldretilskudd år 1 *	176.000	176.000		
Integreringstilskudd år 2	249.000	249.000	249.000	
Integreringstilskudd år 3	177.300	177.300	177.300	
Integreringstilskudd år 4	88.000	88.000	88.000	
Integreringstilskudd år 5	72.000	72.000	72.000	

*) Barnehagetilskudd (barn 0-5 år) og eldretilskudd (fra 60 år og oppover) er engangstilskudd som utbetales bosettingskommunen i år 1.

Tilskuddsordning for enslige mindreårige flyktninger

Kommunen skal gjennomføre aktiviteter og tiltak som bidrar til at enslige mindreårige flyktninger og utenlandske barn som oppholder seg i Norge uten foresatte, bosettes så raskt som mulig i gode bo- og omsorgstilbud. Tilbudene skal være tilpasset det enkelte barnet og de lokale forholdene, slik at barnet får et best mulig tilbud.

Tilskuddet utbetales selv om personen har fylt 18 år ved bosetting, under forutsetning av at personen ved ankomst til landet var registrert som enslig mindreårig og var under 18 år da oppholdstillatelsen ble innvilget.

Tilskuddet er som følger:

	Kr per år
Lav sats (det året personen fyller 17, 18, 19 eller 20 år)	705.000
Høy sats (til og med det året personen fyller 16 år)	1.118.000

Særskilt tilskudd for bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller adferdsvansker

- Kommunen kan søke tilskudd for flyktninger som er bosatt etter avtale med IMDi.
- Flyktingen må ha påvist en alvorlig nedsatt fysisk eller psykisk funksjonsevne, alvorlig adferds- og/eller rusproblem.
- Flyktingen kommunen søker om støtte til, må ha et hjelpebehov for å fungere i hverdagen.
- Kommunen må dokumentere at utfordringene har oppstått før flyktingen ble bosatt i kommunen.
- Barn som er født inntil 6 måneder etter at mor ble bosatt, er omfattet av ordningen.
- Familiegjensforente er ikke i målgruppen. Unntaket er dersom de kommer til Norge før flyktingen er bosatt, slik at hele familien blir bosatt fra mottak etter avtale med IMDi.

	Kr per år
Tilskudd 1 (engangstilskudd)	196.400
Tilskudd 2 (årlig tilskudd i inntil fem år)	Maksimalt 1.520.000

Tilskudd til norskopplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Tilskuddet knytter seg til rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter følgende lovverk:

- Introduksjonslova – gjelder for innvandrere mellom 16 og 67 år
- Integreringslova – gjelder for innvandrere mellom 18 og 68 år

	Lav sats (1-3 personer)	Høy sats (4-150 personer)
Grunntilskudd per kommune	211.000	626.200
	Lav sats *	Høy sats **
Persontilskudd år 1	15.300	35.800
Persontilskudd år 2	27.500	71.200
Persontilskudd år 3	17.200	49.100

*) Gjelder personer fra Vest-Europa, Nord-Amerika, Australia og New Zealand.

***) Gjelder for personer fra Afrika, Asia Øst-Europa, Sør-Amerika og Mellom-Amerika, Oseania (bortsett fra Australia og New Zealand)

Vurderinger:

Nasjonale myndigheter jobber med flere regelendringer knyttet til mottak og bosetting av flykninger. Det gjør at informasjon og fakta kan endres fra denne saken er skrevet til behandling i kommunestyret 31. mars 2022. Kommunestyret vil i sitt møte få oppdatert informasjon om det blir aktuelt.

Når saken skrives har kommunene ikke fått anmodning fra IMDi om bosetting, men det er sannsynlig at det er sendt ut fra IMDi når formannskapet behandler saken.

Kommunedirektøren antar at Gausdal kommune ikke er blant de første som blir anmodet, i og med at vi ikke har fått anmodning på flere år.

Litt historikk om bosetting av flykninger i Gausdal kommune:

Kommunestyret behandlet sak om bosetting den 16.06.2016, sak 45/16. Dette ble enstemmig vedtatt:

- 1. I 2016 tas det imot 2 enslige mindreårige under 15 år under forutsetning av at en får rekruttert fosterfamilier.*
- 2. Gausdal kommune øker bosettingen av flykninger til 15 i året for 2017 og 2018. Familiegjenforening kommer i tillegg. Gausdal kommune vil ta imot 5 enslige mindreårige i 2017. Ved ledig kapasitet i bofellesskapet kan en ta imot enslige mindreårige i 2018 også.*
- 3. Det etableres et bofellesskap for enslige mindreårige med 5 plasser i løpet av 2017. Anslått investeringsbehov er kr. 9 mill, og dette innarbeides i økonomiplan- og årsbudsjett. Andre økte driftsutgifter beregnes og legges inn i økonomiplan – og årsbudsjett.*
- 4. Videre mottak av enslige mindreårige utover 2017 vil bli regulert av ledige plasser i bofellesskapet, samt mulighet for bosetting i fosterhjem og hybel med oppfølging.*
- 5. De årene hvor integreringstilskuddet overstiger utgiftsnivået avsettes overskytende midler til eget disposisjonsfond. Tilsvarende kan det brukes fra fondet når utgiftsnivået overstiger integreringstilskuddet.*
- 6. Rammen for søknad til Husbanken om midler til startlån økes i 2017, for å øke bruken av dette virkemiddelet for flykninger. Sum blir avklart i økonomiplan og årsbudsjett.*
- 7. Anslått investeringsbehov for kjøp/bygging av boliger er kr. 12 mill. per år. Investeringen finansieres via økt låneopptak/salg av eiendom. Dette innarbeides i økonomiplan og årsbudsjett.*
- 8. Justert nivå på kommunale tjenester som konsekvens av økt bosetting og de oppgaver som dermed må løses, skal skje innenfor rammen av utbetalte tilskudd. Om statlige rammebetingelser endres må dette vurderes på nytt.*
- 9. Det skal utarbeides egen ny sak om bosetting for 2019 og 2020. Saken legges fram for politisk behandling første halvår 2018.*

Som følge av dette vedtaket i 2016 bygde vi opp flykningstjenester (med ansatte/programmer/tiltak og tilbud/samarbeid med frivillige osv.), og kjøpte boliger for dette formålet. Som følge av omlegging av nasjonale myndigheters politikk, og mer eller mindre stengte grenser i Europa, kom det etter hvert færre flykninger til Norge. IMDi prioriterte bosetting til større kommuner og kommuner som hadde bosatt mange over tid. Gausdal

kommune fikk ikke anmodning om bosetting i 2017, 2018 og 2019. Det var dette som lå bak saken og vedtaket i 2019:

«Gausdal kommune vil fra 2020 ikke ta imot nye flykninger for bosetting, bortsett fra eventuell familiegjenforening. Dette vedtaket vurderes på nytt i 2023, eller når situasjonen tilsier det.

Uten bosetting er det heller ingen statlige tilskudd, og derfor måtte vi bygge ned flykningstjenestene. I dag har vi kun 50% stilling til dette, og den ressursen er planlagt tatt ned fra 2023. De flykningene vi har nå har bodd her så lange (5 år) at det statlige tilskudd går bort. Integreringstilskudd, eldretilskudd og barnehagetilskudd skal gi en rimelig dekning av kommunenes gjennomsnittlige merutgifter til bosetting og integrering av flykninger i bosettingsåret og de neste fire årene.

Til et nytt vedtak om bosetting.

En utfordring er at kommunene ikke får tilskudd før noen er bosatt. Derfor må kommunestyret gjøre vedtak om vi skal planlegge for bosetting, og hva evt. skal bygge opp og finansiere før vi er garantert tilskudd som følge av faktisk bosetting.

Kommunedirektøren har i samråd med enhetsledere/fagpersoner/økonomisjef tatt en vurdering av tjenestene i Gausdal kommune, med utgangspunkt i å ta imot 10 flykninger i året i 2022-2023.

Antallet: Vi har tidligere hatt vedtak om 5 i året. Deretter 15 i året. Nå vurderer vi det som realistisk å si 10 i 2022- og 2023, og ta en vurdering etter det. Oppbygging av tjenestene og omdisponering/rekruttering av fagpersoner er det som vektlegges mest når tallet ikke bør være høyere. Lillehammer har sagt ja til 30 nye i den situasjonen vi er i nå.

Flykningene: Kommunene som får anmodning om bosetting kan få flykninger fra andre land enn Ukraina.

Kapasitet og kompetanse

I første omgang må det i hovedsak bli omdisponering av personale, i og med at det tar tid å rekruttere. I en periode blir det et større press på tjenestene. Det er derfor nødvendig å planlegge med større kapasitet rimelig raskt. I en liten kommune som Gausdal kommune har vi små fagmiljø og en liten administrasjon. Ofte er det en ansatt som har spisskompetanse innen oppgaven som skal løses, så langvarig omdisponering gjør at kjerneoppgaver ikke blir løst. Mange tjenester jobber fortsatt med oppgaver knyttet til korona-situasjonen.

Økonomi:

Boliger, et apparat til å starte opp bosetting, og tjenesteoppbygging krever finansiering. Når en flykning bosettes i en kommune har kommunen rett på tilskudd. Forutsetningen er at flykningen tilfredstiller gitte kriterier. Det er ulike typer tilskudd, og de er beskrevet tidligere.

Flyktningsfond i Gausdal kommune

Kommunen har i en del år praktisert bruk av et flyktningsfond. Dette er IKKE en del av et samfunnsregnskap knyttet til flykninger, men et hjelpemiddel for å bedre kunne håndtere utgifter og inntekter knyttet til bosetting og integrering av flykninger. Etter 5-6 år skal ikke utgifter knyttet til disse innbyggerne lenger regnes som flyktningsutgifter, og utgifter som eventuelt særskilt påløper etter den tid håndteres som for kommunens øvrige innbyggere.

Det er ofte vanskelig å kunne ha en formening om antall personer som skal bosettes og til-/fra-flytting mellom kommuner, og dette disposisjonsfondet er derfor med på å utjevne de økonomiske utslagene mellom år.

I gjeldende delegeringsreglement er det inntatt at følgende:

«De årene hvor integreringstilskudd overstiger utgiftsnivået, avsettes overskytende midler til eget disposisjonsfond. Tilsvarende kan det brukes av fondet når utgiftsnivået overstiger integreringstilskudd.»

Ved utgangen av 2021 har kommunen 6,1 mill. kr på dette disposisjonsfondet.

Bolig, og administrasjon forbundet med boliger og bosetting

Ledige boenheter i Gausdal kommune pr. 11.03.22.

- Hellerudbakken 20, Follebu 2 leiligheter med sovealkove
- Hellerudbakken 20, Follebu 1 leilighet med ett soverom
- Bruunshågan 28, Follebu 1 leilighet med 3 soverom
- Jordmorvegen 12, Forset 1 leilighet med 2 soverom
- Mohaugvegen 9, Forset 1 bolig med 3 soverom

Det er en ledig leilighet til i Hellerudbakken 20 i Follebu, 2 soverom. Kan klargjøres i løpet av ca. 1 måned.

Alle leilighetene er umøblert og uten hvitevarer.

Vi vurderer det slik at det er mest aktuelt ved bosetting i første omgang å bruke de kommunale boligene vi har disponible. Follebu, Forset og Segalstad bru er uansett de aktuelle stedene for bosetting. Disse tettstedene har et relativt godt kollektivtransporttilbud, og det er svært viktig for integrering og flykningenes mulighet for å gjøre seg nytte av tjenester og aktiviteter.

Det private leiemarkedet kan fungere fint som et supplement. Vi har nå en viss oversikt over det, gjennom registrering av utleiende via kommunens hjemmeside. Kommunen kan bidra til formidling av kontakt mellom bosatte og utleier når det evt. blir aktuelt.

Vi ser ikke for oss at Gausdal kommune skal stå som leietaker. Det har vi hatt store utfordringer og høye ekstrakostnader med tidligere, og det var også bakgrunnen for at vi i saken i 2016 la opp til å kjøpe boliger til formål bosetting.

Tidligere har vi hatt en ressurs innen bolig-oppfølging. Den må vi vurdere å bygge raskt opp igjen ved ny bosetting. Anslag: 30% stilling.

Flyktningkontortjenester

Dette er en nøkkelressurs for å koordinere tilbudet til og følge opp flykningene. I tillegg er det omfattende koordinering om tiltak og tilbud med de samarbeidene tjenestene i kommunen og NAV, samarbeid med IMDi osv. I dag er den ressursen på 50%, og er planlagt utfaset fra 01.01.2023 med bakgrunn av at ingen har flykningsstatus, og tilskuddet er bortfalt. Med nytt vedtak om bosetting bør stillingsressursen bli 100%. 100% må legges inn i økonomiplanen.

Syssettingstiltak

Vi må se på dette i samarbeid med Lillehammer kommune, som vi har NAV-samarbeidet med. Nasjonale myndigheter jobber etter det vi er informert om med «nye løp» for denne situasjonen. Hva det betyr må en komme tilbake til.

Introduksjonsprogram og norskopplæring

Målet med introduksjonsprogrammet er å gi deltakerne grunnleggende ferdigheter i norsk, grunnleggende innsikt i norsk samfunnsliv og forberede dem til arbeid eller utdanning. Målgruppa er personer mellom 18 og 55 år. Gausdal kommune har avtale med Lillehammer læringscenter om kjøp av plasser for opplæring i norsk og samfunnskunnskap for de som utløser denne retten og plikten i henhold til introduksjonsloven. Avtalen er ikke begrenset med tanke på antall plasser, men kjøpes ved behov. Grunnskoleopplæring for voksne er og en tjeneste som Gausdal kommune kjøper av Lillehammer Læringscenter. Læringscenteret på Lillehammer bekrefter at de kan ta imot 10 flyktninger fra Gausdal om behov.

Sosialhjelp

Dette kan vi ikke anslå og planlegge med per nå. Vi må se på dette i samarbeid med NAV.

Barnevernstjenester

Dette kan vi ikke anslå og planlegge med per nå. Om vi får anmodning om enslige mindreårige er barnevernstjenesten en sentral aktør. Barnevernet gir ellers tjenester og tiltak til bosatte familier, som til andre innbyggere, jfr. barnevernloven.

Tolketjenester

Vi har en god ordning nå. Tolketjenester er i hovedsak over telefon, og det fungerer bra.

Barnehage og skole

Barnehage:

- Gausdal kommune har, med dagens avdelinger og antall barn, ledige barnehageplasser fortrinnsvis i Follebu (Kornhaug og Follebu FUS)
- Alle barnehagene, unntatt Forset, har godkjent leke- og oppholdsareal til flere barn enn de har i dag. Til sammen dreier dette seg om 77 plasser. Hvor mange barn det er plass til, avhenger av barnas alder, siden ett barn under 3 år tar opp to barnehageplasser, mens ett barn over 3 år bruker en barnehageplass.

- Tre barn under 3 år utløser behov for 1 ansatt (bemanningsnorm) og seks barn over 3 år utløser behov for 1 ansatt. Mottak av flyktninger vil medføre økte driftskostnader (personal)
- Et usikkermoment uavhengig av hvor eventuelle flyktningbarn plasseres, er eventuelle behov for spesialpedagogisk hjelp.
- Etter barnehageopptaket for 2022/2023 har vi barn som står på venteliste for oppstart fra desember 2022/januar 2023. Mottak av flyktningbarn i barnehagene vil kunne påvirke ventelistene/kapasiteten for å ta inn disse.

Skole:

- Alle skolebarn som oppholder seg i Norge har rett til skolegang, og vil få det på sin nærskole.
- Eventuell bosetting av flyktninger med barn i skolealder vil utløse et behov for minimum pedagog med kompetanse i å undervise fremmedspråklige elever. Elever med annet morsmål enn norsk har også rett til opplæring i morsmålet sitt.
- I tillegg vil det kunne bli behov for ressurser til eventuelle spesialpedagogiske behov.

Skoleskyss:

- Dersom eventuell bosetting av flyktninger medfører at elever må ta buss til skolen, har disse rett til skoleskyss på lik linje med andre elever, etter gjeldende regler.

Generelt: Gausdal kommune har god kapasitet til å ta imot flyktninger som har barn i barnehage/skolealder. Av hensyn til utnyttelse av personalressurser og integrering/fritidsaktiviteter er det en fordel at barna er samlet i noen lunde samme geografiske område. Bosetting av flyktninger med barn vil medføre økte kostnader for barnehagene/skolene i forhold til bemanning. I hvilket omfang avhenger av alder, antall og eventuelle spesialpedagogiske behov. Det kommunen får i rammetilskudd skal i hovedsak dekke alle behov for tjenester som flyktningene vil trenge. Kommunen mottar et ekstra barnehagetilskudd, men dette dekker kun marginalt utgifter til en barnehageplass. Vi antar at flyktninger som kommer vil ha tilnærmet 0 kr i inntekt og har dermed krav på nær gratis barnehageplass.

Helsetjenester, som legetjenester, helsestasjon og psykisk helsevern

Legetjenesten: Det er i dag ledige plasser på listene.

Helsestasjonen: Med 10 flyktninger er det behov for en styrking på 50% stilling. Dette er basert på tidligere erfaringer med bosetting. Innen dette området er det ikke mulig med omdisponering. 2 års arbeid med korona-arbeid (TISK) har ført til noe etterslep i oppgaveporteføljen.

Psykisk helsevern: Det kan være behov for å bygge opp både kapasitet og kompetanse, men her er det noen utfordringer med å rekruttere fagkompetanse. På kort sikt må en derfor se på omdisponeringer, og et tett samarbeid med

legetjenesten. Spesialisthelsetjenesten må bistå kommunene, i og med at de har stor kompetanse med traumearbeid. Mange flykninger som kommer til Norge må en anta har opplevd alvorlige hendelser og et stort stress, og trenger hjelp til å behandle traumer.

Hjemmetjenesten: Fra tidligere har vi erfaringer med at det var behov for hjelp fra hjemmetjenesten på kveld, natt og helg. Psykisk helsevern er ikke døgnbaserte tjenester, så da er det helsetjenesten som bistår.

Slik situasjonen er i hjemmetjenesten pr d.d. er det ikke rom for å yte mere hjelp enn det som gjøres. Vi må ved bosetting vurdere å utvide tjenesten med en ekstra rute på dag og kveld pga. stor arbeidsbelastning. Kompetanseheving/rekruttering av ny type kompetanse må påregnes. For to ruter dreier det seg om økte utgifter på ca. kr. 1,5 mill.

Kultur- og ungdomstiltak

Vi har mange tilbud som er tilgjengelig, og i regi av frivilligsentralen kan flere bygges opp ved ønsker og behov.

Hva kan innbyggerne bidra med:

- Utstyr til UtstyrsArena'n (for utlån), og til en «gratis – kom og hent-krok».
- Melde seg som frivillig til frivilligsentralen
- Melde seg til flyktninge-fadder-ordningen. Bosatte flykninger trenger venner for å lykkes og trives her i Gausdal, særlig i starten. For at flyktningene skal bli godt kjent og bli en del av lokalsamfunnet, er målet at alle skal få tilbud om å være med i en fadderordning. Forrige gang vi startet dette var det et samarbeid mellom frivilligsentralen og Røde Kors.
- Melde seg til tjeneste som støttekontakt
- Melde seg som aktuelle som fosterhjem
- Se på hjemmesiden til Frivillig Norge:
<https://www.frivillighetnorge.no/nyheter/krig-i-ukraina-slik-kan-du-hjelpe/>

Oppsummering

Saken legges fram med forslag om at Gausdal kommune kan ta imot 10 flykninger i året for bosetting i 2022 og 2023. Familiegjenforening kommer i tillegg. Anslag om økte stillingsressurser er gjort med utgangspunkt i det. Ved et eventuelt politisk vedtak om at kommunen kan ta imot et antall over 10, må ressurs-anslagene økes på noen av områdene. Tilskuddene økes også med antall bosatte.

Hvilke tjenestenivå som trengs – for boliger og skole og barnehage – osv. vet vi ikke før bosetting faktisk skjer.

Situasjonen er fortsatt uoversiktlig, og hvilke ordninger nasjonale myndigheter kommer med er ikke klare.

Kommunedirektøren foreslår at det gjøres følgende

Innstilling/vedtak:

1. Gausdal kommune kan ta imot 10 flykninger i året for bosetting i 2022 og 2023. Familiegjenforening kommer i tillegg. Det tas en ny vurdering blir i 2023, eventuelt tidligere ved behov.
2. Justert nivå på kommunale tjenester som konsekvens av økt bosetting og de oppgaver som dermed må løses, skal i hovedsak skje innenfor rammen av utbetalte tilskudd. Om statlige rammebetingelser endres må dette vurderes på nytt. Om tilskuddene ikke er tilstrekkelig i 2022 må det mellomværende finansieres av flykningefondet. Dette tas det stilling i forbindelse med tertialrapport 2.
3. Evt. økte utgifter på lengre sikt – utover tilskudd og flykningefondet - innarbeides i handlings- og økonomiplan. Underveis i 2022 blir det en del av i tertialrapporteringen.

Formannskapet behandlet saken, saksnr. 25/22 den 23.03.2022.

Behandling:

Hans Høistad, Ap, satte fram dette forslaget til endring av punkt 1:

«Gausdal kommune kan ta imot 15 flykninger i året for bosetting i 2022 og 2023. Familiegjenforening kommer i tillegg. Gausdal kommune er positive til å ta imot flere. Det jobbes videre med å kartlegge hvor mange flykninger kommunen kan bosette om behovet øker. Ny sak legges fram for kommunestyret når det er aktuelt.»

Votering:

Punkt 1: Forslaget til Hans Høistad ble satt opp mot forslag til innstilling. Forslaget til Hans Høistad ble enstemmig tiltrådt.

Punkt 2- og 3 ble enstemmig tiltrådt.

Innstilling:

1. Gausdal kommune kan ta imot 15 flykninger i året for bosetting i 2022 og 2023. Familiegjenforening kommer i tillegg. Gausdal kommune er positive til å ta imot flere. Det jobbes videre med å kartlegge hvor mange flykninger kommunen kan bosette om behovet øker. Ny sak legges fram for kommunestyret når det er aktuelt.
2. Justert nivå på kommunale tjenester som konsekvens av økt bosetting og de oppgaver som dermed må løses, skal i hovedsak skje innenfor rammen av utbetalte tilskudd. Om statlige rammebetingelser endres må dette vurderes på nytt. Om tilskuddene ikke er tilstrekkelig i 2022 må det mellomværende finansieres av flykningefondet. Dette tas det stilling i forbindelse med tertialrapport 2.
3. Evt. økte utgifter på lengre sikt – utover tilskudd og flykningefondet - innarbeides i handlings- og økonomiplan. Underveis i 2022 blir det en del av i tertialrapporteringen.